

REGLER FÖR BÄNKPERFORMANCE

- *Hitta en parkbänk i valfri stad.
- *Sitt på bänken 40 dagar i rad.
- *Sitt 40 minuter i sträck om dagen.
- *Sitt på samma plats, samma tidpunkt varje dag, var tionde dag utvärderar du klockslaget och har möjlighet att byta.
- *Sitt oavsett väder och mående.
- *Sitt stilla och sitt i tystnad.
- *Om någon du inte känner tilltalar dig får du svara och konversera.
- *Om någon du känner vill besöka dig på bänken måste den också sitta stilla och tyst.
- *Om någon beter sig hotfullt har du tillåtelse att lämna bänken och fortsätta senare.
- *Gör "ingenting" på bänken.

FÖRE BÄNKEN

MÅNDAG 31 JANUARI 2022

Väggen närmar sig millimeter för millimeter. För att jag inte ska gå in i den behöver jag hitta Bänken. Det enda jag vet är att den finns i Berlin, men inte exakt var. Jag sitter i en fåtölj hos en så kallad livscoach. Hon sitter mittemot, lätt framåtlutad och lyssnar med hela kroppen. Utanför fönstret skramlar spårvagnarna förbi. Ett morgonregn hänger i luften, Göteborg är sig likt. Men jag känner inte igen mig själv, huvudet slokar.

”Det enda jag vill göra är att sitta på en bänk”, säger jag.

”Vad är det som hindrar dig?” undrar livscoachen.

”Ingenting.” Jag rätar upp nacken. ”Först måste jag bara ...”

Regnet och jag släpper taget, faller mot asfalt, faller mot näsdukshållaren. Det har varit för många incidenter på för kort tid. Jag glömde plånboken när jag skulle hämta ut astmamedicin på Apoteket, bokade tåg på fel dag till Halmstad, glömde köpa biljett på spårvagnen och fick böta 1500 kronor, trodde jag bokat biljett hem från Malmö, men det var tomt i appen, vaknade mitt i natten med ett tryck över bröstet, en känsla av att jag glömt något mer.

Jag torkar ögonen och berättar att jag älskar mitt jobb: turnerandet som scenpoet, författarbesöken på bibliotek och skolor, mitt engagemang i tre kulturföreningar. Men mest längtar jag efter att sitta på en bänk och göra ingenting.

”Du behöver definiera dina behov”, säger livscoachen, rösten allvarlig. ”Nu låter det som att det är återhämtning du behöver.”

Jag har inte har vilat sedan i somras.

Det var då jag blev av med min lägenhet. Det jag trodde var ett stabilt förstahandskontrakt i utkanten av Majorna. Jag brukade ligga i tvåsitssoffan under snedtaket och se solen gå ner över Älvsborgsbron. Nu är soffan på tippen och mina ägodelar står staplade i flyttkartonger på tre olika ställen.

”Det är ett grundläggande behov”, säger coachen. ”Att ha ett hem.”

Jag ser ner på mina fötter, stortån som tittar ut genom stödstrumpan, tänker på den romska kvinnan utanför mataffären jag gick förbi på vägen hit. Jag har ett hem, om än tillfälligt. Sedan i höstas bor jag i en väns källare på Hisingen. Hennes familj har räddat mig ur den mest akuta krisen. Men det var inte så här jag tänkte mig att livet skulle se ut. Om en dryg månad fyller jag 40.

Jag kramar näsduken i handen och berättar mer om Bänken. Varför den ska stå i Berlin vet jag inte, det låter bra bara.

Alliterationen och assonansen. En bänk i Berlin.

Jag vill göra ett projekt kring att fylla 40, precis som jag gjorde ett projekt kring att fylla 30. Då luffade jag runt på 30 olika personers soffor och sängar, bröt upp efter tio år i England.

Jag är rädd att coachen ska stoppa mig, säga att jag inte får göra ett projekt av min återhämtning, men hon ber mig berätta mer. Jag har tänkt sitta på bänken i 40 dagar i 40 minuter om dagen. Helst vill jag boka biljett redan idag, påbörja projektet på min 40-årsdag i slutet av februari, men kalendern är fullklottrad.

På väg ner från mottagningen möter jag mitt ansikte i hisspegeln. Mina ögon ser hoppfulla ut. Med coachens hjälp har jag resonerat mig fram till att sittningen ska starta första april. Utanför porten skvätter regnet, tvättar mitt ansikte, nu gäller det att kämpa sig igenom det sista av vintern. Jag borde sjukskriva mig, men det är näst in till omöjligt som egenföretagare.

Tillbaka i min väns källare återvänder vandan. På våningen ovanför slamras det med tallrikar, tonårsbarn klampar över det golv som är mitt tak. Jag har tackat ja till att vara projektledare för ett stort litteraturevent i höst och måste påbörja arbetet när jag är i Berlin. Mina föräldrar är stolta. De tror att jag kommer ångra mig om jag tackar nej. Kontraktet är på väg på posten.

Framåt fem lyfter jag ändå luren och ringer min uppdragsgivare. Signalerna går fram, långsamt, långsamt.

Jag borde skriva ett mejl istället, men det är fegt.

Tre, fyra fem, signaler.

Jag biter mig i tungan, hela kroppen är spänd, snart lägger jag på. Han kanske har gått hem. Men så svarar den bekanta rösten, den som trodde på mig. Vi utbyter ett par artighetsfraser; jag harklar mig.

”Jo det är så att jag håller på att gå in i väggen.”

Rösten i andra änden är förstående och jag blir gråtfärdig när han avslutar med ett *ta hand om dig*.

Kvällen omsluter mig i ett vänligt mörker. Jag gör en lista på bekanta och bekantas bekanta med kopplingar till Tyskland. De första personerna jag skriver till, ett svenskt konstnärspår som bor i Berlin, svarar att de ska vara i Sverige hela april och halva maj. Precis den tid jag tänkt för projektet. Jag får låna deras lägenhet för en överkomlig summa. Vart jag ska ta vägen efter de 40 dagarna återstår att se. Jag hoppas att Bänken ska ge mig svaret.

TORSDAG 31 MARS 2022

Tyska gränsen närmar sig, en tågstation i taget. Bänken närmar sig också eller om det är jag som närmar mig den. Vi har redan träffats en gång. I februari, på min födelsedag, åkte jag till Berlin för att leta efter den rätta. Min telefon är fortfarande full av bänkbilder. I en halv dag traskade jag runt i Neukölln, provsatt och tog bilder. Sedan slog jag mig ner på ett kafé och svajpade, men det var ingen bänk det klickade med.

Jag bredde ut kartan över kafébordet, kände tyngden innanför skallbenet. Innan jag åkte hade jag googlat "bänkar i Berlin" och hittat @benchingberlin på Instagram. Deras grej är att bygga bänkar av kasserade träplankor och ställa ut dem där sittplatser saknas. På kartan hade jag markerat dem med röda ringar. Att orientera mellan dem var knepigare än väntat. Några fanns inte kvar och flera var upptagna av folk med ölburkar, plastkassar och hundar. Jag ville ge upp, men drog på mig vantarna, redo för en sista dejt.

Jag såg den på håll.

Det rundade broräcket bakom bänken sprejat lila. Som om den väntat på mig: en person som kunde matcha platsen. Det sa klick direkt även om själva bänken var anspråkslös, saknade ryggstöd och var liksom broräcket besudlad med klotter. Rätt slags klotter: *Punx not dead*. En ultimät plats, utsikt över vattnet, kanalen ett rakt streck ut i oändligheten.

Naeste station: Padborg.

Tåggrannarna, tre män med gråvitt hår och rutiga skjortor, skriker *Röding! Rödspätta! Svärdfisk! Plattfisk!* Och en massa andra fiskar de fått på hjärnan och försöker översätta till tyska. Kanske har de fått i sig en och annan dansk öl eller så tror de att ingen förstår skånska. Jag knölar upp mitt munskydd ur väskan. Det måste bäras i Tyskland, men inte i Danmark trots att det är samma tåg och samma människor som andats på varandra sedan Köpenhamn.

"Hur fan kan man färga håret i en sån färg", säger en av skåningarna och sneglar åt mitt håll. Jag låtsas inte förstå, kollar mobilen, handleden spänd. I Facebook-flödet samsas krigsrubriker med blågula profilbilder, en ljusare blå nyans än den svenska flaggan. Ett krig pågår så nära; Tyskland gränsar till Polen och Polen gränsar till Ukraina. Kanske borde jag ägna 40 dagar åt fredsbevarande arbete i stället för att sitta på en bänk.

Trots solen utanför fönstret är världen karg. *April är grymmast av månaderna*, skriver T.S. Eliot, *driver syrener fram ur de döda markerna, blandar begär och minne, kittlar dova rötter med vårregn*. I Roskilde låg ett snötäcke över åkrarna. Det kan bli kallt på bänken.

Eller tänk om jag får sällskap av de lokala alakisarna! Om jag tycker det är obehagligt att bli kommenterad av folk på ett tåg, hur ska jag då känna på bänken? Det slår mig hur synlig jag är i mitt rosalila hår, men å andra sidan är det Berlin jag ska till; det lär vara fler som experimenterar med färg.

I min ryggsäck ligger regnställ och underställ, mormors stickade kofta. Jag tuggar på ett zinktuggummi, käkarna värker. Ingenting ska jag göra på bänken. Inte läsa, inte skriva, inte hålla på med telefonen, inte äta, inte dricka, inte snusa eller tugga tuggummi. Jag fäster munskyddet bakom öronen, ser ut genom rutan, skyltarna har ställt om till tyska. Innan jag lägger undan mobilen sätter jag en timer på 40 minuter, för att få en känsla för hur lång tid det faktiskt är.

BÄNKEN



DAG 1: FREDAG 1 APRIL

Bänken står oskyddad på bron över Landwehrkanal. Tiden tickar långsamt, långsamt. Vinden pinar och jag vickar på tårna inuti kängorna. Innan jag satte mig krånglade jag på regnstället och drog fram sittunderlaget ur ryggsäcken.

En kille går förbi med färska frallor. Magen kurrar; jag hann inte äta frukost. Jag var inte framme i lägenheten förrän vid tiotiden igår kväll och somnade direkt i dubbelsängen. Hade hoppats på att vakna tidigt, gå och handla, men jag snoozade bort morgontimmarna. Det viktigaste var att hinna till bänken.

På vägen hit stannade jag utanför ett nedlagt apotek; där hängde en termometer och barometer.

"Wie ist die Temperatur?" frågade en äldre man som också stannat.

"Vier", fyra grader, sa jag, stolt över att jag förstod hans fråga.

"Kalt", sa han och kramade om sig själv.

Precis när jag är på väg att ta upp mobilen ringer larmet. Äntligen! Tårna och fingrarna har förvandlats till istappar. Jag lyfter på rumpan, sträcker på mig och ser ut över vattnet. Jag klarade det! Enligt reglerna får jag inte kolla mobilen, men jag skulle försäkra mig om att jag inte missat pipet.

Jag förflyttar mig till kaféet som ligger på andra sidan bron, Café Elsen. Flera besökare har munskydd på sig trots att det inte längre är obligatoriskt, förutom i kollektivtrafiken. De drar ner dem på hakan för att få i sig sitt kaffe. Jag beställer grönt te på tyska, får svar på engelska. Kramar händerna runt glaset och kränger av regnjackan, mitt vindskydd.

Dagens första lärdom: fyrtio minuter är lång tid när det blåser. Fyra plus kändes som fyra minus. De som sa att jag skulle möta våren i Berlin hade fel.

Dagens andra lärdom: Det är svårt att ”göra ingenting”.

Till en början försökte jag bara sitta och andas, men hjärnan gick igång och jag höll mig sysselsatt med att observera folk. Först såg jag bara deras ben, sedan lyfte jag blicken. En del av dem slank in här på kaféet eller snabbköpet som ligger bredvid. Jag rabblade i huvudet vad jag såg för att inte glömma:

Äldre man med turkos cykel som sett bättre tider.

Barbent kvinna i 50-årsåldern i orange klänning som går med händerna utsträckta framför sig.

Ung tjej med yogamatta som pratar i telefon.

Under de 40 minuter jag satt på bänken var det bara två personer som tittade på mig: en person i min ålder (nyfiken blick) och en äldre man med rynkad panna (irriterad blick). Två hundar sökte även kontakt, men ägaren drog i kopplet och tittade bort. Den barbenta kvinnan kom tillbaka över bron, fortfarande med händerna framför sig, nävarna knutna.

Teet är uppdrucket och jag blir villrådig. Dagen har fler timmar, men jag längtar efter sängen. Förra veckan ringde en journalist från Svenska Dagbladet. Hon hade fått nys om bänkprojektet via sociala medier och ville att jag skulle vara med i en artikelserie om åldersnoja. Jag sa något i stil med:

”Det finns så många förväntningar på vad du ska ha uppnått vid en viss ålder. Ha fast inkomst, partner, barn och hus.”

Jag har valt en annan väg i livet. Det känns skönt att veta vad jag ska göra de närmsta 40 dagarna; det enda jag behöver klara av är att sitta på bänken.